

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Застосування програмно-цільового методу

Київ,
Січень 2010

Олена Котлярська, консультант Проекту РМТ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Програмно-цільовий метод – метод управління бюджетними коштами для досягнення конкретних результатів за рахунок коштів бюджету із застосуванням оцінки ефективності використання бюджетних коштів на всіх стадіях бюджетного процесу

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Передумови для вирішення питань енергозбереження та енергоефективності в бюджетній сфері

- зростання цін на енергоносії;
- зростання обсягів споживання; енергоресурсів об'єктами бюджетної сфери;
- наявність потенційних резервів економії енергоресурсів;
- соціальна значущість об'єктів бюджетної сфери;
- можливість вивільнити бюджетні кошти на реалізацію соціальних проектів та програм.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Проблеми у вирішенні питань енергозбереження та енергоефективності в бюджетній сфері

- **дефіцит бюджету;**
- **відсутність ефективних систем управління проектами енергозбереження;**
- **недосконалість законодавчої бази в галузі енергозбереження;**
- **відсутність системного підходу до вирішення проблем енергозбереження та енергоефективності;**
- **відсутність ґрунтового аналізу споживання енергоресурсів;**
- **відсутність належного порядку в обліку й контролі витрат енергоресурсів;**
- **відсутність певних стимулів для ресурсозберігаючої поведінки громадян.**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основні принципи ПЦМ:

- **планування по видах витрат замінене на планування соціально-економічних результатів;**
- **розподіл бюджетних ресурсів залежить від обґрунтованості показників соціально-економічної ефективності;**
- **бюджетні програми формулюються на основі довгострокових пріоритетів державної й регіональної політики, викладених у стратегічних і програмних документах;**
- **відповідальність розпорядників бюджетних коштів за досягнення кінцевого результату підсилюється;**
- **контроль над використанням бюджетних ресурсів акцентується на внутрішньому контролі над ефективністю здійснених витрат.**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

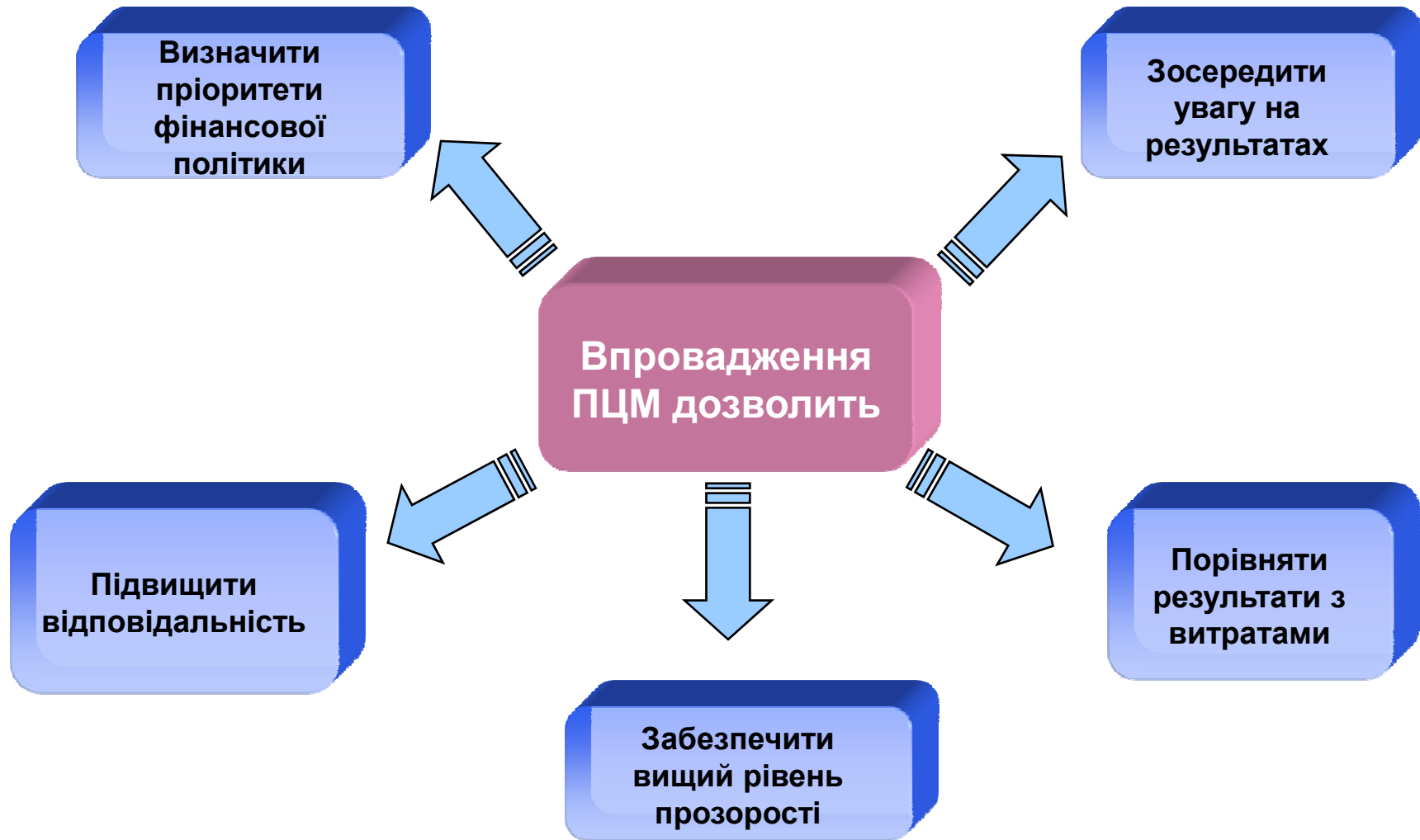
Основні елементи ПЦМ, що використовуються при вирішенні проблем енергозбереження та енергоефективності:

- Прозорість бюджетного процесу
- Стратегічне планування
- Середньострокове прогнозування
- Планування капітальних вкладень
- Бюджетна програма
- Показники виконання бюджетних програм
- Моніторинг виконання бюджетних програм

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відмінності між традиційним та програмно-цільовим підходом до планування та реалізації програм з енергозбереження в бюджетній сфері

Критерій	Традиційний підхід	Програмно-цільовий підхід
<i>Період планування видатків на реалізацію енергоефективних заходів</i>	Планування коштів в місцевих бюджетах здійснюється на 1 рік	Планування коштів в місцевих бюджетах здійснюється на середньостроковий період (3-5 років)
<i>Основа для обґрунтування видатків на Програми з енергозбереження</i>	Основою для обґрунтування видатків є запити бюджетних установ щодо виділення коштів на окремі енергозберігаючі заходи	Основою для обґрунтування служать документи, що складаються за результатами енергетичних обстежень
<i>Прозорість затвердження бюджетних асигнувань на реалізацію енергоефективних заходів</i>	Бюджет складається у розрізі бюджетних функцій та статей економічної класифікації видатків	Бюджетні кошти на енергозбереження плануються у розрізі бюджетних програм
<i>Забезпечення цільового використання видатків на реалізацію енергоефективних заходів</i>	Видатки, передбачені на енергозбереження, включаються до витрат на утримання бюджетних установ за різними КЕКВ	Видатки, передбачені на здійснення енергоефективних заходів, мають цільовий характер

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(продовження)

Критерій	Традиційний підхід	Програмно-цільовий підхід
<i>Система показників, що характеризують успішність виконання енергоефективних заходів</i>	Виконання Програм з енергозбереження оцінюється лише фінансовими показниками	Наявність регламентованої системи показників виконання енергоефективних заходів
<i>Можливість відстеження стану виконання Програм з енергозбереження</i>	Моніторинг виконання зазначених програм має непостійний та необов'язковий характер	Налагоджена та регламентована система постійного моніторингу бюджетних програм та енергетичного моніторингу
<i>Характер планування капіталовкладень</i>	Капіталовкладення плануються на 1 рік, без забезпечення взаємозв'язку з Програмами з енергозбереження	Середньостроковий План капіталовкладень забезпечує стабільність виконання Програм з енергозбереження
<i>Додаткові джерела фінансування Програм з енергозбереження</i>	Можливість залучення додаткових джерел фінансування енергоефективних заходів значно обмежена	Можливість задіяти додаткові джерела фінансування енергоефективних заходів

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(продовження)

Критерій	Традиційний підхід	Програмно-цільовий підхід
<i>Система стимулювання енергозбереження в закладах бюджетної сфери</i>	Система стимулювання відсутня	Наявність системи матеріального заохочення осіб, відповідальних за впровадження енергозбереження
<i>Система управління енергоспоживанням</i>	Система управління енергоспоживанням як така відсутня	Налагоджена система енергоменеджменту з чітко визначеною вертикаллю управління
<i>Форма відповідальності учасників процесу реалізації програм з енергозбереження</i>	Відповідальність за результати діяльності учасників процесу практично відсутня	Відповідальність учасників процесу за досягнення результатів має персональний характер

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Законодавча база у сфері програмно-цільового бюджетування

- Бюджетний кодекс України;
- Програма економічних реформ на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна влада";
- Наказ Міністерства фінансів України від 14.12.2001р. №574 "Про затвердження інструкції про статус відповідальних виконавців бюджетних програм та особливості їх участі у бюджетному процесі";
- Наказ Міністерства фінансів України від 27.12.2001р. №604 "Про бюджетну класифікацію та її запровадження";
- Наказ Міністерства фінансів України від 14.12.2001р. №574 "Про затвердження Інструкції про статус відповідальних виконавців бюджетних програм та особливості їх участі у бюджетному процесі»;
- Наказ Міністерства фінансів України від 08.08.2002р. №621 "Про запровадження результативних показників, що характеризують виконання бюджетних програм";

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Законодавча база у сфері програмно-цільового бюджетування (продовження)

- Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2002р. №1098 “Про паспорти бюджетних програм”;
- Розпорядження КМУ від 14.09.2002р. №538р “Про схвалення Концепції застосування Програмно-цільового методу в бюджетному процесі”;
- Наказ Міністерства фінансів України від 22.09.2008 № 1172 «Про затвердження Основних підходів щодо запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів»;
- Наказ Міністерства фінансів України від 02.08.2010р. №805 “Про затвердження Основних підходів до запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів»;
- Наказ Міністерства фінансів України від 09.07.2010р. №679 “Про деякі питання проведення експерименту із запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів».

Взаємозв'язок цілей програм енергозбереження та енергоефективності на всіх рівнях управління

Етапи комплексного підходу до вирішення проблем енергозбереження та енергоефективності в бюджетній сфері

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Стратегічне планування –

процес, спрямований у майбутнє, який визначає цілі і напрямки розвитку, методи і способи досягнення цих цілей.

Стратегічне планування – це алгоритм системного управління реалізацією стратегічного плану розвитку будь-якої сфери економіки територіальної громади

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Муніципальний енергетичний план визначає:

- майбутнє розвитку сфери енергозабезпечення територіальної громади;
- стратегічні цілі, реалізація яких забезпечить досягнення визначеного громадою образу;
- логічну послідовність заходів, спрямованих на досягнення цих цілей.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Генеральні цілі Муніципального енергетичного плану м.Краматорська

- **Скорочення потреби споживачів у тепловій енергії втричі проти існуючих обсягів;**
- **Заміна природного газу місцевим паливом та енергією на 95 % проти існуючого рівня.**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Базові проектні напрямки впровадження Муніципального плану м.Краматорська

- **Модернізація системи теплозабезпечення міста**
- **Термомодернізація будівель закладів бюджетної сфери**
- **Термомодернізація будівель житлового фонду міста**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мета середньострокового планування бюджетних видатків –

забезпечення ефективного управління бюджетними коштами у середньостроковій перспективі, що в повній мірі відповідає характеру реалізації стратегічних планів

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Етапи середньострокового планування видаткової частини бюджету

- Оцінка реальних ресурсів
- Розробка кількох варіантів середньострокового прогнозу ресурсів
- Визначення пріоритетів у видатковій політиці
- Проведення оцінки існуючих бюджетних програм
- Здійснення оптимізації бюджетних програм
- Розподіл бюджетних ресурсів
- Формулювання бюджетних програм та визначення обсягів видатків

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Етапи створення механізму управління процесом провадження проектів з енергозбереження

- Визначення органу, уповноваженого здійснювати керівництво у сфері енергозбереження відповідної територіальної громади;
- Призначення осіб, відповідальних за енергомоніторинг та енергозбереження в установах, залучених у процесі;
- Проведення навчання осіб, відповідальних за проведення енергомоніторингу, щодо порядку здійснення енергетичного моніторингу і виконання контролінгу досягнутих результатів від впровадження енергоефективних заходів.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Послідовність етапів планування в ході впровадження енергетичних проектів

Муніципальний енергетичний план

Середньострокова програма з
енергозбереження

Бюджетні програми з
енергозбереження

Програмно-цільовий бюджет

Місце капітальних вкладень у місцевому бюджеті

Приклад: Місце капітальних вкладень у бюджеті м.Краматорська

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Необхідність планування капіталовкладень полягає в тому, що об'єкти капіталовкладень :

- потребують значних багаторічних витрат
- часто вимагають наявності кількох джерел фінансування
- мають подальший бюджетний вплив, що потребує ретельного планування

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Цілі планування капіталовкладень:

- визначення потреб у капіталовкладеннях у порядку пріоритетності
- максимальне подовження терміну експлуатації існуючих будівель за рахунок своєчасного проведення ремонтів
- збереження інфраструктури міста завдяки продуманому циклу заміни об'єктів
- покращення якості надання послуг населенню
- залучення інвестицій, спрямованих на зміцнення доходної бази місцевого бюджету

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Проект документу “План капітальних вкладень в сфері енергозбереження на 2010-2012рр.” (на прикладі м. Краматорська)

Назва головного розпорядника	Назва бюджетної програми	Назва об'єктів відповідно до проектно-кошторисної документації	Загальний обсяг капітальних видатків, грн.			
			Всього	2010 рік	2011 рік	2012 рік
Управління освіти Краматорської міської ради	Енергоефективність в будівлях закладів дошкільної освіти	Заміна газових котлів в будівлях ДНЗ №№ 9, 15 та 37	567000	567000		
		Заміна ємнісних бойлерів на пластинчаті водонагрівачі в будівлях ДНЗ №№ 11, 37, 49, 60, 68 та 80	360000	120000	120000	120000

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Вигоди від планування капіталовкладень:

- зосередження уваги на стратегічних цілях громади
- інформування населення про капітальні потреби і об'єкти капіталовкладень
- визначення найбільш ефективних підходів до фінансування об'єктів капіталовкладень
- збільшення можливостей щодо отримання ресурсів з інших джерел

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Бюджет розвитку –

це доходи і видатки місцевого бюджету, які утворюються і використовуються для реалізації програм соціально-економічного розвитку, зміцнення матеріально-фінансової бази

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Етапи планування капіталовкладень

1. Встановлення політики капіталовкладень, визначення цілей і стратегічного напрямку
2. Визначення потреб у капіталовкладеннях
3. Розробка форм, інструкцій та критеріїв відбору проектів
4. Аналіз фінансової спроможності
5. Подання запитів на бюджетне фінансування об'єктів капіталовкладень
6. Розгляд запитів
7. Визначення пріоритетів
8. Оцінка можливих шляхів фінансування
9. Підготовка проекту плану капітальних вкладень
10. Розгляд, прийняття програми і бюджету розвитку
11. Виконання і відстеження програм капіталовкладень і бюджету розвитку

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Структура бюджету розвитку на прикладі м. Краматорська

Найменування	Сума, грн.
Доходи	
Надходження від відчуження майна, яке належить Автономній Республіці Крим та майна, що знаходиться у комунальній власності	377 500
Надходження від продажу землі	23 774 880
Разом доходів	24 152 380
Офіційні трансферти	
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку регіонів	9 310 000
ВСЬОГО ДОХОДІВ	33 462 380
Видатки	
Капітальні вкладення	29 502 380
Внески органів місцевого самоврядування у статутні фонди суб'єктів підприємницької діяльності	160 000
ВСЬОГО ВИДАТКІВ	29 662 380

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Застосування методики середньо- та довгострокового планування капіталовкладень дозволить місцевим органам влади:

- визначати пріоритетні проекти капіталовкладень;
- узгоджувати плани капітальних вкладень із довгостроковими цілями розвитку громади;
- узгоджувати плани капітальних вкладень з поточним бюджетом;
- застосовувати різні можливі шляхи фінансування проектів;
- більш ефективно та результативно використовувати наявні бюджетні ресурси;
- отримувати економічний, соціальний та політичний ефект від якісного управління фінансовими ресурсами.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Альтернативні джерела фінансування капітальних вкладень:

- концесії
- місцеві запозичення
- дольова участь в статутних фондах товариств з обмеженою відповідальністю
- гранти, дарунки

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Типова структура Програми з енергозбереження:

- Вступна частина
- Законодавча база
- Мета
- Завдання
- Оцінка існуючого стану енергоспоживання та технічного стану об'єктів енергозбереження
- Визначення потенціалу енергозбереження
- Визначення обсягів планової економії енергоресурсів
- План заходів
- Очікувані результати
- Фінансове забезпечення програми
- Прикінцеві положення

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Бюджетна програма –

систематизований перелік заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети та завдань, виконання яких пропонує та здійснює розпорядник коштів відповідно до покладених на нього функцій

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Етапи формування бюджетної програми

Розробка програм – визначення програм, які необхідно реалізувати розпорядником коштів для досягнення цілей, визначених в стратегічному плані, відповідно до головної мети діяльності установи.

Складання проекту бюджету - визначення та аналіз ресурсів, необхідних для реалізації програм відповідно до поставлених цілей та оцінка очікуваних результатів.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Процес формування Бюджетної програми

- Визначення місії установи
- Визначення функцій установи
- Визначення пріоритетних напрямків діяльності/програм
- Встановлення цілей програм
- Встановлення завдання програми
- Визначення показників виконання програми

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основні складові бюджетної програми

- Назва бюджетної програми
- Мета програми
- Завдання програми
- Напрямки діяльності
- Показники виконання бюджетних програм

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Приклади формулювання назв бюджетних програм (підпрограм) з енергозбереження м.Краматорська:

- Програма «Енергоефективність в будівлях закладів дошкільної освіти»
- Підпрограма 1 «Ефективне споживання газу в будівлях дошкільних навчальних закладів»
- Підпрограма 2 «Ефективне споживання теплової енергії в будівлях дошкільних навчальних закладів»

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мета програми –

це загальне твердження про результати, яких бажано отримати за програмою (має узгоджуватися із головною метою розпорядника коштів)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Характерні риси мети бюджетної програми:

- Визначення кінцевого результату від реалізації програми
- Орієнтація на довгострокову перспективу
- Відповідність місії установи
- Спрямованість на вирішення соціальної проблеми

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Приклади формулювання мети бюджетних програм (підпрограм) з енергозбереження м.Краматорська:

- Забезпечення скорочення споживання опалювального газу в дошкільних навчальних закладах міста
- Забезпечення скорочення споживання гарячої води в дошкільних навчальних закладах міста

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Завдання бюджетної програми –

конкретні цілі, яких необхідно досягти в результаті виконання програми та які можна оцінити за допомогою результативних показників

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Характерні риси завдань:

- Спрямовані на вирішення конкретної проблеми
- Орієнтація на короткострокову перспективу
- Відповідають меті програми
- Підлягають виміру, визначають обсяг робіт (кількість) та термін здійснення завдання

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Приклади формулювання завдань бюджетних програм (підпрограм) з енергозбереження м.Краматорська:

- Здійснити протягом 2010 року заміну ємнісних бойлерів на пластинчаті водонагрівачі в будівлях ЗНЗ №№ 6, 15, 19 та 35;
- Здійснити протягом 2010 року капітальний ремонт систем опалення в будівлях ЗНЗ №№ 25 та 13

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Показники виконання –

кількісні та якісні показники, які характеризують результати виконання бюджетної програми, підтверджуються статистичною, бухгалтерською та іншою звітністю та дають можливість здійснити оцінку використання коштів на виконання бюджетної програми

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Показники виконання

Використовуються для:

- відстеження реалізації встановлених цілей та завдань бюджетних програм з енергозбереження;
- ефективного розподілу бюджетних ресурсів, передбачених на зазначені цілі, та визначення відповідних результатів їх використання.

Гарантують:

- Чітке визначення напрямків використання бюджетних коштів;
- Можливість моніторингу та контролю за виконанням бюджетних програм.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Показник затрат – статистичний показник, що відображає обсяг вхідних ресурсів, необхідних для здійснення відповідного завдання бюджетної програми

Приклад показників затрат бюджетної програми “Енергоефективність в будівлях закладів загальної середньої освіти м. Краматорська”:

- Витрати на роботи по заміні ємнісних бойлерів на пластинчаті водонагрівачі
- Витрати на капітальний ремонт систем опалення будівель

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Показник продукту – статистичний показник, що визначає обсяг виконаних робіт, кількість споживачів чи кількість об'єктів, на яких здійснено заходи

Приклад показників продукту бюджетної програми “Енергоефективність в будівлях закладів загальної середньої освіти м. Краматорська”:

- Кількість закладів, в будівлях яких здійснено заміну ємнісних бойлерів на пластинчаті водонагрівачі
- Кількість закладів, в будівлях яких здійснено капітальний ремонт систем опалення будівель

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Показник продуктивності (ефективності) – статистичний показник, що визначає співвідношення показника продукту до показника затрат у грошовому або кількісному вимірі

Приклад показників продуктивності (ефективності) бюджетної програми “Енергоефективність в будівлях закладів загальної середньої освіти м. Краматорська”:

- Середня вартість встановлення одного пластинчатого водонагрівача
- Середня вартість ремонту системи опалення однієї будівлі

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Показник результативності (якості) – статистичний показник, що визначає результати виконаної роботи та результативність впровадження заходів та вказує на досягнення, отриманні від здійснення бюджетної програми

Приклад показників результативності (якості) бюджетної програми “Енергоефективність в будівлях закладів загальної середньої освіти м. Краматорська”:

- % споживання закладами гарячої води (в натуральному вираженні) в порівнянні з аналогічним періодом минулого року
- % споживання закладами теплової енергії (в натуральному вираженні) в порівнянні з аналогічним періодом минулого року

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

Розподіл видатків бюджету м. Краматорська на 2010-2012 роки за бюджетною програмою “Енергоефективність в будівлях ЗНЗ” (Підпрограма 1)

Код тимчасової класифікації видатків бюджету	Бюджетна програма	2010 - затверджено			2011 - прогноз			2012-прогноз		
		Разом	в т.ч.		Разом	в т.ч.		Разом	в т.ч.	
			Загальний фонд	Спеціальний фонд		Загальний фонд	Спеціальний фонд		Загальний фонд	Спеціальний фонд
070201	Програма: Енергоефективність в будівлях закладів загальної середньої освіти	20000 0	200000		120000	120000		120000	120000	
	Підпрограма 1: Ефективне споживання гарячої води в будівлях загальноосвітніх навчальних закладів	60000	60000		120000	120000		120000	120000	
	Мета: Забезпечення скорочення споживання гарячої води в загальноосвітніх навчальних закладах міста									
	Завдання: Здійснити протягом 2010 року заміну ємнісних бойлерів на пластинчаті водонагрівачі в будівлях ЗНЗ №№ 15, 19 та 35	60000	60000		120000	120000		120000	120000	

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

**Розподіл видатків бюджету м. Краматорська на 2010-2012 роки за бюджетною програмою
“Енергоефективність в будівлях ЗНЗ” (Підпрограма 1) (продовження)**

Код тимчасової класифікації видатків в бюджету	Бюджетна програма	2010 - затверджено			2011 - прогноз			2012-прогноз		
		Разом	в т.ч.		Разом	в т.ч.		Разом	в т.ч.	
			Загальний фонд	Спеціальний фонд		Загальний фонд	Спеціальний фонд		Загальний фонд	Спеціальний фонд
	Показники затрат:									
	Витрати на роботи по заміні ємнісних бойлерів на пластинчаті водонагрівачі, грн.	60000	60000		120000	120000		120000	120000	
	Показники продукту:									
	Кількість закладів, в будівлях яких здійснено заміну ємнісних бойлерів на пластинчаті водонагрівачі, од.	3	3		6	6		6	6	
	Показники ефективності:									
	Середня вартість встановлення одного пластинчатого водонагрівача, грн.	20000,00	20000,00		20000,00	20000,00		20000,00	20000,00	
	Показники якості:									
	% споживання закладами гарячої води (в натуральному вираженні) в порівнянні з аналогічним періодом минулого року, %	98,0	98,0		98,0	98,0		98,0	98,0	

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Розподіл видатків бюджету м. Краматорська на 2010-2012 роки за бюджетною програмою “Енергозбереження на теплопостачальних та водопостачальних підприємствах міста” (продовження)

Код тимчасової класифікації видатків бюджету	Бюджетна програма	2010 - затверджено			2011 - прогноз			2012-прогноз		
		Разом	В Т.Ч.		Разом	В Т.Ч.		Разом	В Т.Ч.	
			Загальний фонд	Спеціальний фонд		Загальний фонд	Спеціальний фонд		Загальний фонд	Спеціальний фонд
	Завдання 1: Здійснити протягом 2010 року реконструкцію системи теплопостачання мікрорайону "Лазурний"	5 448 800		5 448 800						
	Завдання 2: Модернізація, капітальний ремонт та реконструкція котельень і мереж теплопостачання				9 234 000		9 234 000	4 793 000,0		4 793 000
	Завдання 3: Модернізація, реконструкція мереж водозабезпечення, водовідведення та каналізаційних насосних станцій	371 100		371 100	57 133		57 133	51 783 000		51 783 000

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Моніторинг у бюджетному процесі –
це безперервний процес збору даних про видатки
та показники виконання програми, що
досягаються в ході її реалізації

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Головна Ціль Моніторингу –
це підвищення ефективності
управління програмою і покращення
діяльності розпорядників коштів

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

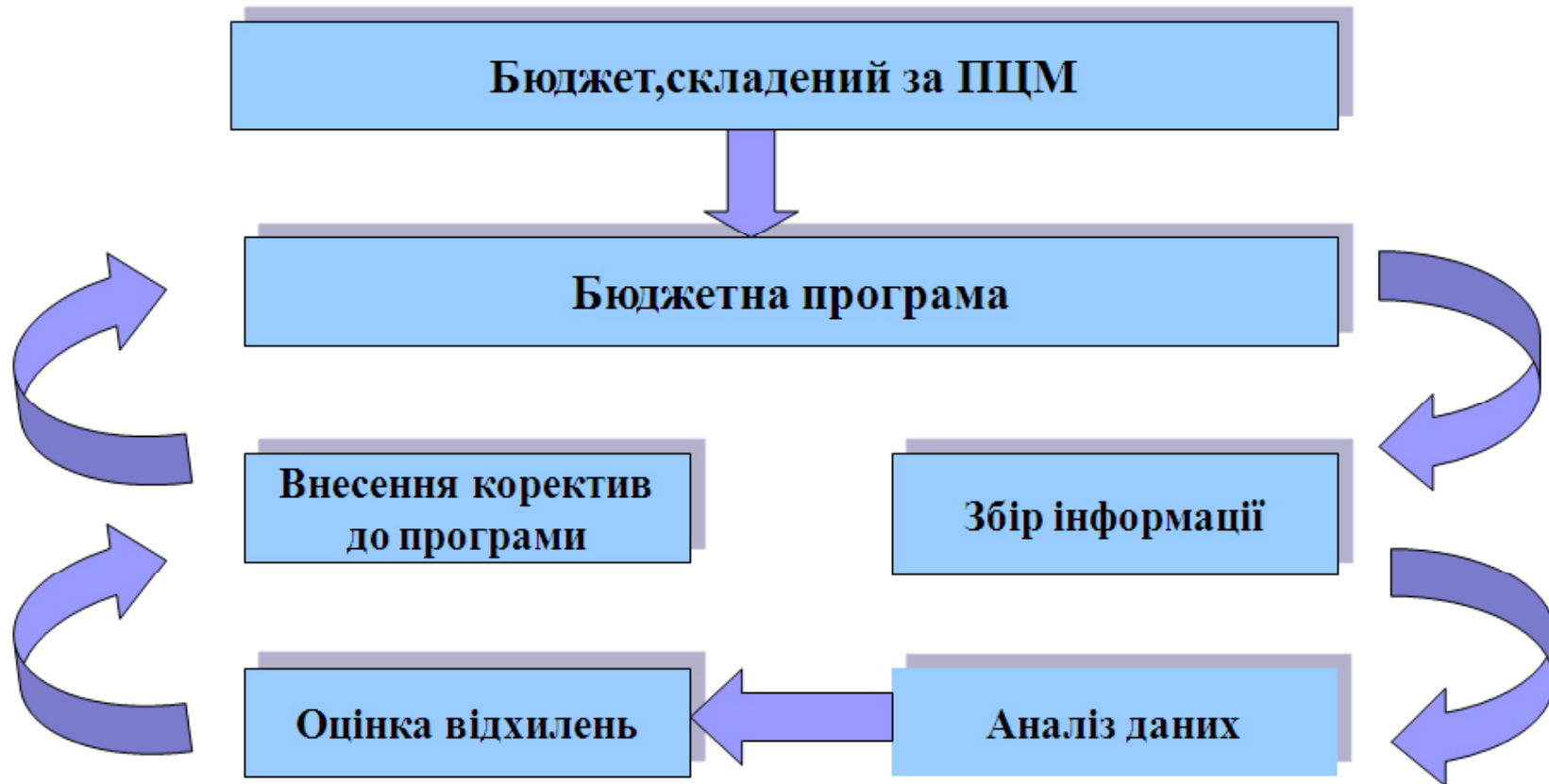
РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Моніторинг проводиться для вирішення наступних завдань:

- Цільового та ефективного використання бюджетних коштів
- Отримання та узагальнення інформації про хід фінансування бюджетних програм
- Забезпечення отримання намічених кількісних та якісних показників, досягнення ціле і завдань, передбачених бюджетними програмами
- Виявлення відхилень в ході реалізації програм
- Координація взаємодії учасників програм у підвищенні ефективності їх реалізації
- Своєчасне забезпечення органів місцевої влади та місцевого самоврядування інформацією про хід виконання заходів, передбачених програмою

Процес прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності реалізації бюджетних програм

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для впровадження системи моніторингу необхідно:

1. Визначити формат моніторингу:
  - *показники*
  - *джерела інформації*
  - *періодичність*
  - *форми для збору даних*
  - *процедури використання отриманих даних*
2. Визначити відповідальних виконавців моніторингу

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Принципи побудови системи моніторингу:

- Оперативність
- Комплексність
- Дієвість
- Періодичність/безперебійність
- Достовірність

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Дані моніторингу виконання бюджетної програми «Енергоефективність в будівлях дошкільних навчальних закладів» м. Краматорська

Показники	Затверджено на звітний період 2010 року з урахуванням внесених змін	Фактично виконано за звітний період 2010 року	% виконання до плану на звітний період 2010 року з урахуванням внесених змін
Обсяг фінансування за програмою	687 000	35 227	5,1
Підпрограма 2: Ефективне споживання гарячої води в будівлях дошкільних навчальних закладів	120 000	35 227,38	29,4
Показники затрат:			
Витрати на роботи по заміні ємнісних бойлерів на пластинчаті водонагрівачі, грн.	120 000	35 227,38	29,4
Показники продукту:			
Кількість закладів, в будівлях яких здійснено заміну ємнісних бойлерів на пластинчаті водонагрівачі, од.	6	6	100,0
Показники ефективності:			
Середня вартість встановлення одного пластинчатого водонагрівача, грн.	20 000	5871,23	29,4
Показники якості:			
% споживання закладами гарячої води (в натуральному вираженні) в порівнянні з аналогічним періодом минулого року, %	95,0	0,0	0,0

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Дані моніторингу виконання бюджетної програми «Енергоефективність в будівлях закладів загальної середньої освіти» м. Краматорська

Показники	Затверджено на звітній період 2010 року з урахуванням внесених змін	Фактично виконано за звітній період 2010 року	% виконання до плану на звітній період 2010 року з урахуванням внесених змін
<i>Обсяг фінансування за програмою</i>	216 100,00	105 854,45	49,0
Підпрограма 2: Ефективне споживання теплової енергії в будівлях загальноосвітніх навчальних закладів	156 100	51 107	32,7
Показники затрат:			
Витрати на капітальний ремонт систем опалення будівель, грн.	156100	51107,22	32,7
Показники продукту:			
Кількість закладів, в будівлях яких здійснено капітальний ремонт систем опалення будівель, од.	2	1	50,0
Показники якості:			
% споживання закладами теплової енергії (в натуральному вираженні) в порівнянні з аналогічним періодом минулого року, %	98,0	0,0	0,0

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Моніторинг енергоспоживання –
це безперервний процес збору даних про
споживання енергетичних ресурсів та води
бюджетними установами в ході реалізації
Програм з енергозбереження

Переваги від впровадження системи моніторингу енергоспоживання:

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Моніторинг енергоспоживання дає можливість:

- Відслідковувати споживання енергетичних і водних ресурсів будівлями
- Визначити найбільш енергозатратні будівлі
- Встановити пріоритети в ході реалізації енергоефективних заходів
- Контролювати хід підвищення енергоефективності будівель
- Переконатися, що заплановані енергоефективні заходи дійсно працюють

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Очікувані результати від впровадження енергоефективних заходів із застосуванням програмно-цільового методу

- Скорочення споживання енергетичних ресурсів і води будівлями бюджетної сфери (до 30%)
- Щорічна економія не менш 20% коштів, що направляються з міського бюджету на оплату енергоресурсів
- Можливість зекономлені кошти направити на фінансування загальноміських програм та вирішення першочергових соціальних питань міста
- Попередження необґрунтованих збитків бюджетних організацій, що виникають у результаті порушення технологічних параметрів енергоносіїв
- Підвищення надійності, стабільності і якості енергозбереження

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(продовження)

- Попередження нещасних випадків при перебуванні в будівлях за рахунок додержання в ході впровадження енергоефективних заходів санітарних та будівельних норм та використання сучасних матеріалів, приладів, технологій тощо
- Розбудова ефективної системи управління в галузі енергозбереження через впровадження системи енергоменеджменту
- Постійний моніторинг енергоспоживання будівлями бюджетної сфери
- Підвищення якості надання соціальних послуг
- Виховання дбайливого відношення до природних ресурсів
- Впровадження нової енергозберігаючої інноваційної моделі, яка заслуговує на розповсюдження в містах України

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РЕФОРМА МІСЬКОГО
ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Дякуємо за увагу!